

**VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS
DUJŲ IR ELEKTROS DEPARTAMENTO
ELEKTROS SKYRIUS**

Teikti Tarybos posėdžiui
Tarybos pirmininko pavaduotojas
Jonas Makauskas
Tarybos pirmininkė
Inga Žilienė

2019-09-12

**PAŽYMA
DĖL AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ REGULIUOJAMOS VEIKLOS
NEPLANINIO PATIKRINIMO**

2019 m. rugsėjo 12 d. Nr. O5E-368
Vilnius

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi, 24¹ straipsniu, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 9 straipsnio 2 dalimi ir 3 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsniu, Energetikos įmonių reguliuojamos veiklos patikrinimų tvarkos aprašu, patvirtintu Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija)¹ 2014 m. gegužės 26 d. nutarimu Nr. O3-140 „Dėl Energetikos įmonių reguliuojamos veiklos patikrinimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Patikrinimų tvarkos aprašas), ir atsižvelgiant į Komisijos Dujų ir elektros departamento Elektros skyriaus (toliau – Elektros skyrius) vyresn. specialistės Mildos Budreckaitės 2018 m. vasario 22 d. tarnybinį pranešimą Nr. R5-72A „Dėl AB „Energetikos skirstymo operatorius“ reguliuojamos veiklos neplaninio patikrinimo“ bei Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos (toliau – Energetikos inspekcija) 2018 m. sausio 24 d. raštą Nr. 2R-391 „Dėl informacijos pateikimo“ (reg. Nr. R3-28) ir 2018 m. vasario 20 d. raštą Nr. 2R-760 „Dėl informacijos pateikimo“ (reg. Nr. R1-1577), Komisijos pirmininko 2018 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. O1E-55 „Dėl AB „Energetikos skirstymo operatorius“ reguliuojamos veiklos neplaninio patikrinimo“ (toliau – Įsakymas)² buvo sudaryta tikrinimo komisija (toliau – Tikrinimo komisija) bei pasitelkti specialistai (toliau – Specialistai) AB „Energetikos skirstymo operatorius“ (toliau – Bendrovė) neplaniniam patikrinimui atlikti (toliau – Patikrinimas).

Tikrinimo komisiją sudaro: Tikrinimo komisijos vadovas – Elektros skyriaus vyresn. specialistė Milda Budreckaitė, Tikrinimo komisijos nariai – Elektros skyriaus patarėja Anastasija Skunčikaitė, Teisės departamento Teisės taikymo skyriaus vyresn. specialistas Kristupas

¹ Lietuvos Respublikos Seimas, 2019 m. vasario 14 d. Seimo plenariniame posėdyje priimdamas Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 4, 8, 15, 16, 161, 19, 191, 22, 23, 241, 25, 26, 28, 31, 32, 34, 341, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo ir 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymą Nr. XIII-1968 (toliau – Pakeitimo įstatymas), pritarė Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos (toliau – Inspekcija) prijungimui prie Komisijos bei numatė, jog nuo 2019 m. liepos 1 d. po reorganizacijos Komisija perims visas Inspekcijos teises ir pareigas, taip pat Komisijos pavadinimas bus pakeistas į Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą (toliau – Taryba). Vyriausybė 2019 m. kovo 6 d. nutarimu Nr. 221 „Dėl sutikimo reorganizuoti Valstybinę energetikos inspekciją prie Energetikos ministerijos“ pritarė, kad Inspekcija būtų reorganizuojama jungimo būdu ir Inspekcija būtų prijungta prie Komisijos. Vadovaujantis Pakeitimo įstatymo 22 straipsnio 11 dalimi, kituose įstatymuose ir (ar) jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose vartojamus reorganizuojamų įstaigų pavadinimus „Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija“ ir „Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos“ atitinka institucijos pavadinimas „Valstybinė energetikos reguliavimo taryba“.

² Komisijos pirmininko 2019 m. rugsėjo 6 d. įsakymo Nr. O1E-150 redakcija.

Bagdonavičius (iki 2019 m. kovo 15 d.), Teisės departamento Teisės taikymo skyriaus patarėjas Povilas Šalaševičius (nuo 2019 m. kovo 15 d.³).

Pasitelkti specialistai patikrinimui atlikti: vadovaujantis Komisijos ir Energetikos inspekcijos 2017 m. gruodžio 27 d. Bendradarbiavimo sutartimi Nr. O18-1/7R-49 (reg. Nr. O18-1) pasitelkti specialistai: Energetikos inspekcijos Vilniaus teritorinio skyriaus vyr. specialistas Michailas Sketerskis, Energetikos inspekcijos Kauno teritorinio skyriaus vyr. specialistas Juozas Naujokas, Energetikos inspekcijos Klaipėdos teritorinio skyriaus vyr. specialistas Aidas Kazėnas (iki 2019 m. balandžio 23 d.⁴), Energetikos inspekcijos Šiaulių teritorinio skyriaus vyr. specialistas Saulius Anglickis, Energetikos inspekcijos Panevėžio inspekcijos teritorinio skyriaus vyr. specialistas Kęstutis Adelbergis, Energetikos inspekcijos Utenos teritorinio skyriaus vyr. specialistas Ramūnas Beikus, Energetikos inspekcijos Alytaus teritorinio skyriaus vyr. specialistas Valdas Tuinyla⁵.

Patikrinimo tikslas – įvertinti, ar Bendrovė 2012 m. sausio 1 d. – 2018 m. vasario 28 d. laikotarpiu laikėsi Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimų.

Patikrinimas pradėtas 2018 m. balandžio 3 d., Įsakyme numatyta patikrinimo pabaiga – 2018 m. rugsėjo 15 d. Vadovaujantis Patikrinimų tvarkos aprašo 8 ir 17 punktais Komisijos pirmininko 2018 m. rugsėjo 12 d. įsakymu Nr. O1E-149 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos pirmininko 2018 m. kovo 26 d. įsakymo Nr. O1E-55 „Dėl AB „Energinės skirstymo operatorius“ reguliuojamos veiklos neplaninio patikrinimo“ pakeitimo“ Patikrinimo terminas pratęstas iki 2019 m. kovo 15 d., Komisijos pirmininko 2019 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. O1E-36 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos pirmininko 2018 m. kovo 26 d. įsakymo Nr. O1E-55 „Dėl AB „Energinės skirstymo operatorius“ reguliuojamos veiklos neplaninio patikrinimo“ pakeitimo“ Patikrinimo terminas buvo pratęstas iki 2019 m. birželio 30 d., Komisijos pirmininko 2019 m. birželio 21 d. įsakymu Nr. O1E-87 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos pirmininko 2018 m. kovo 26 d. įsakymo Nr. O1E-55 „Dėl AB „Energinės skirstymo operatorius“ reguliuojamos veiklos neplaninio patikrinimo“ pakeitimo“ Patikrinimo terminas buvo pratęstas iki 2019 m. rugsėjo 6 d., o Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) pirmininko 2019 m. rugsėjo 6 d. įsakymu Nr. O1E-150 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos pirmininko 2018 m. kovo 26 d. įsakymo Nr. O1E-55 „Dėl AB „Energinės skirstymo operatorius“ reguliuojamos veiklos neplaninio patikrinimo“ pakeitimo“ Patikrinimo terminas buvo pratęstas iki 2019 m. rugsėjo 20 d.

Taryba, vadovaudamasi Patikrinimų tvarkos aprašo 63 punktu, Tarybos 2019 m. birželio 28 d. raštu Nr. R2-(E)-1287 „Dėl AB „Energinės skirstymo operatorius“ reguliuojamos veiklos neplaninio patikrinimo termino pratęsimo ir akto projekto siuntimo“ Bendrovei pateikė Patikrinimo akto projektą (toliau – Projektas), kuriame buvo išdėstytos Tikrinimo komisijos bei Specialistų išvados dėl Bendrovės Patikrinimo. Be kita ko, vadovaudamasi Patikrinimų tvarkos aprašo 64 punktu, Taryba informavo Bendrovę, jog pastabas Projektui Bendrovė gali pateikti ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo rašto gavimo dienos.

Taryba 2019 m. liepos 22 d. gavo Bendrovės 2019 m. liepos 22 d. raštą Nr. 19KR-SD-6969 „Dėl pastabų reguliuojamos veiklos neplaninio patikrinimo akto projektui pateikimo termino pratęsimo“ (reg. Nr. R1-7263), kuriuo Bendrovė, vadovaudamasi Patikrinimų tvarkos aprašo 64 punktu, prašė 10 darbo dienų, t. y. iki 2019 m. rugpjūčio 9 d., pratęsti terminą paaiškinimų Projektui pateikimui.

Taryba, atsižvelgdama į minėtą Bendrovės raštą pateiktą prašymą bei vadovaudamasi Patikrinimų tvarkos aprašo 64 punktu, 2019 m. liepos 24 d. raštu Nr. R2-(E)-1500 „Dėl pastabų reguliuojamos veiklos neplaninio patikrinimo akto projektui pateikimo termino pratęsimo“

³ Komisijos pirmininko 2019 m. kovo 15 d. įsakymo Nr. O1E-36 redakcija.

⁴ Komisijos pirmininko 2019 m. gegužės 28 d. įsakymo Nr. O1E-73 redakcija.

⁵ Vadovaujantis 2018 m. liepos 12 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu Nr. 1-200 „Dėl inspekcijos struktūros patvirtinimo“ nuo 2019 m. sausio 1 d. keitėsi Energetikos inspekcijos teritoriniai skyriai.

informavo Bendrovę, jog paaiškinimų Projektui pateikimo terminas pratęstas 10 darbo dienų, t. y. iki 2019 m. rugpjūčio 9 d.

Bendrovė 2019 m. rugpjūčio 9 d. raštu Nr. 19KR-SD-7605 „Dėl pastabų reguliuojamos veiklos neplaninio patikrinimo akto projektui teikimo“ (reg. Nr. R1-8029; toliau – Raštas I) pateikė pastabas Projektui.

Be kita ko, Bendrovė 2019 m. rugsėjo 10 d. raštu Nr. 19KR-SD-8472 „Dėl pateiktų prašymų, atliekant neplaninį patikrinimą“ (reg. Nr. R1-8983; toliau – Raštas II) kreipėsi į Tarybą, pakartotinai prašydama susipažinti su Bendrovės argumentais, informacija, prašymais bei klausimais, nurodytais Rašte I.

Įvertinusi Bendrovės pastabas, pateiktas Projektui, Tikrinimo komisija atliko tikslinamąsias korekcijas Projekte, t. y. buvo patikslinta Projekto II skyriaus 2 dalis „Patikrinimo imties pagrindimas“ bei II skyriaus 4 dalis „Išvados“. Atsižvelgiant į Bendrovės Raštą I bei Raštą II parengta derinimo pažyma (žr. 2 priedą).

Tikrinimo komisija, įvertinusi Bendrovės pateiktas pastabas, surašė 2019 m. rugpjūčio 23 d. AB „Energijos skirstymo operatorius“ neplaninio patikrinimo aktą Nr. E3-1 (toliau – Patikrinimo aktas) ir teikia svarstyti Tarybos posėdyje.

Tikrinimo komisija bei Specialistai, atlikę Bendrovės reguliuojamos veiklos Patikrinimą 2012 m. sausio mėn. – 2018 m. vasario mėn. laikotarpiu, nustatė, kad:

1. Bendrovė Patikrinimo laikotarpiu iš nagrinėtų neplaninių atjungimų 37,85 proc. elektros energijos persiuntimo nutraukimų nepagrįstai priskyrė *force majeure* priežasčių sąlygotiems nutraukimams ir 43,46 proc. nagrinėtų neplaninių elektros energijos persiuntimo nutraukimų nepagrįstai priskyrė nutraukimams, sukeltiems išorinio poveikio priežasčių, tokiu būdu pažeisdama teisės aktuose nustatytus reikalavimus priskiriant nutraukimus juos sukėlusioms priežastims.

2. Bendrovės 2011 m. balandžio 7 d. LESTO generalinio direktoriaus įsakymu Nr. 146 patvirtinta Elektros energijos persiuntimo nutrūkimo, skirstymo bei tiekimo paslaugų pažeidimo priežasčių priskyrimo kriterijus ir jų nustatymo tvarką (toliau – Tvarka) neatitinka šiuo metu galiojančių aukštesnės teisinės galios teisės aktų reikalavimų, įskaitant Stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodiklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-870 „Dėl Stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodiklių patvirtinimo“.

3. Bendrovė Patikrinimo laikotarpiu iš nagrinėtų planinių elektros energijos persiuntimo nutraukimų 95,74 proc. atvejų tinkamai informavo vartotojus apie planinius elektros energijos persiuntimo nutraukimus.

4. Patikrinimo laikotarpiu iš nagrinėtų planinių atjungimų atvejų nustatyti pažeidimai analizuojant planinių atjungimų registravimą kitais aspektais – 99,70 proc. planinių atjungimų, kai jų laikas viršijamus daugiau kaip 3 min., nėra perkeltami į neplaninius atjungimus.

5. Patikrinimo laikotarpiu iš nagrinėtų planinių atjungimų 40,00 proc. planinių atjungimų apskritai nėra užregistruoti IS Planiniai – neplaniniai atjungimai, nors tokie atjungimai buvo vykdyti šalinant defektus, atitinkamai šiais atvejais vartotojai nebuvo informuoti apie persiuntimo nutraukimą.

6. Patikrinimo laikotarpiu iš nagrinėtų planinių atjungimų atvejų 23,98 proc. planinių atjungimo atvejų, kurie buvo registruoti EMCOS, nebuvo užregistruoti IS Planiniai – neplaniniai atjungimai.

7. Patikrinimo laikotarpiu iš nagrinėtų planinių atjungimų atvejų 6,95 proc. planinių atjungimų atvejų atjungimo laikas nesutapo tarp IS Planiniai – neplaniniai atjungimai ir EMCOS sistemų.

8. Patikrinimo laikotarpiu iš nagrinėtų atvejų 50,41 proc. neplaninių atjungimų nepagrįstai priskirti trumpiems atjungimams (iki 3 min.).

9. Patikrinimo laikotarpiu iš nagrinėtų atvejų Bendrovė elektros energijos persiuntimą II ir III patikimumo kategorijos vartotojams atstatė iš esmės nepažeisdama teisės aktų reikalavimų – abiem atvejais laiku neatstatytų elektros energijos persiuntimo atvejų skaičius neviršija 1 proc.

Atsižvelgdama į Patikrinimo metu nustatytas ir šios pažymos 1–9 punktuose pateiktas išvadas, Tikrinimo komisija konstatuoja, kad:

1. Bendrovė be pagrindimo registruodama persiuntimo patikimumo rodiklius bei priskirdama juos prie *force majeure* priežasčių sąlygotų nutraukimų ir nutraukimų, sukeltų išorinio poveikio priežasčių, nesilaikė teisės aktų reikalavimų.

2. Bendrovės pateiktų elektros energijos persiuntimo patikimumo rodiklių duomenys negali būti laikomi patikimais, siekiant Tarybai nustatyti Bendrovės pagrįstą reguliuojamos veiklos pajamų lygį.

3. Bendrovės Tvarka turi būti koreguojama, suderinant ją su šiuo metu galiojančių teisės aktų reikalavimais, įskaitant stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodikliais, taip pat įvertinant Patikrinimo akto 3.3 poskyryje nustatytus neatitikimus, bei pateikta Tarybai derinti.

4. Bendrovė neatitiko Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimų.

Vadovaudamasi Patikrinimų tvarkos aprašo 68.1 papunkčiu, Tikrinimo komisija siūlo Tarybai pritarti pateiktam nutarimo projektui.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo „Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ reguliuojamos veiklos neplaninio patikrinimo“ projektas, 1 lapas.

2. Derinimo pažyma dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ pastabų AB „Energijos skirstymo operatorius“ neplaninio patikrinimo akto projektui vertinimo, 26 lapai (*konfidencialu, neskelbiama*).

3. 2019 m. rugpjūčio 23 d. AB „Energijos skirstymo operatorius“ neplaninio patikrinimo aktas Nr. E3-1, 30 lapų ir 17 *Excel* failų (*konfidencialu, neskelbiama*).

Elektros skyriaus vyresn. specialistė

Milda Budreckaitė

Į posėdį kviečiami:

1. AB „Energijos skirstymo operatorius“ atstovai.

2. „Ignitis grupė“, UAB (buvusi „Lietuvos energija“, UAB) įgalioti Patikrinime dalyvauti atstovai.